

Til PMR
Fra Eksamensseksjonen

Sakstype: Vedtakssak
Møtedato: 14. februar 2019
Notatdato: 6. februar
Arkivsaksnummer: 2019/2139
Saksbehandler: Randi Saunes

Sensur ved Det juridiske fakultet – Det eksterne sensorkorpset

Bakgrunn

- Denne gjennomgangen har tatt utgangspunkt i sensorene til rettsstudiet 1. til 4. studieår. For valgmenne har vi en egne sensorer og egne rutiner. En del av sensorene på studieårene sensurerer også på valgmenne og også på masteroppgavene.
- Høsten 2018 har studieårsansvarlig for 2. studieår spilt inn til PMR at det er ønskelig å se nærmere på sensuren ved Det juridiske fakultet, herunder blant annet sensorkorpset. Flere interne lærere har også spilt inn en bekymring om at andel eksterne sensorer er for høy og at de eksterne sensorene er strengere enn de interne sensorene. Fra 2. studieår er det spilt inn et ønske om flere kvinner i sensuren for å bedre kjønnsbalansen i sensorkorpset, og et ønske om flere yngre sensorer i sensorgruppen.
- Universitetetsledelsen anmoder i møtet med fakultetet om å sikre en høyere andel interne lærere i sensuren (se egen sak om internes deltakelse i sensuren.)
- Det er en nedgang i behovet for sensorer fra og med inneværende semester grunnet vedtak om bestått/ikke bestått på semesteroppgaven i JUS2211 med 1 sensor Videre planlegges det innført endringer på JUS1111 som på sikt vil kunne medføre bortfall av privatister, og overgang til 1 sensor.
- Høsten 2018 hadde vi i overkant mange sensorer.

Dagens ordning

Høsten 2018 deltok 95 sensorer i sensuren på 1. til 4. studieår hvorav 66 personer var menn og 29 var kvinner. I tillegg fikk 6 nye tilbud om å delta i sensuren hvorav 5 var kvinner. Antallet sensorer som får tilbud hvert semester og som tilhører den faste sensorgruppen er ca. 130 personer.

En stor andel av sensorgruppen har deltatt i sensuren i mange år, det er en stabil gruppe. Et naturlig «frafall» balanserer likevel med at vi har et tilfang av nye sensorer med ca. 2-4 sensorer hvert semester, samtidig som det er et naturlig opphold i sensuren for enkelte sensorer enkelte semestre. Sensorgruppen er fordelt med ca 1/3 kvinner og 2/3 menn. Den største andelen sensorer er i alderen 36-45 år, de utgjør ca. 35% av sensorgruppen. Aldersgruppen 26-35 år utgjør ca. 16%

Sensorene deltar normalt med full sensur (to kommisjoner), det tilsvarer normalt ca. 70 besvarelser.

Karaktervedtak fastsettes av to sensorer (unntatt semesteroppgaven på JUS2211 fra og med inneværende semester). Ettersom vi har en lav andel interne sensorer blir de interne alltid plassert med en ekstern fremfor to interne sammen, for å spre de interne på flest eksterne.

Høsten 2018 har vi rekruttert flere nye eksterne sensorer, med et særlig fokus på å øke antall kvinnelige sensorer. Sensorgruppen vi har i dag vil nok være i overkant av hva vi har behov for.

De eksterne sensorene utgjør ca. 80% av sensorene på studieårene.

Rekruttering av sensorer

Hvem som kan være sensor på rettsstudiet fremgår av Instruks for eksamen og sensur, se:

https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/enheter/jus/instrukser-regler-jurfak/instruks_for_eksamen_og_sensur.html

§ 3.1.

«Sensorer oppnevnes av prodekan for studier etter forelagt vurdering fra eksamensadministrasjonen.»

§ 3.2

*«a. For eksterne sensorer gjelder følgende minstekrav til karakterer: Cand.jur.-eksamen etter 1984-ordningen eller eldre skal være bestått med hovedkarakter 2,55 eller bedre. Cand.jur.-eksamen etter 1996-ordningen skal være bestått med karakteren A på fellesdelen. Mastergradseksamen skal være bestått med minst fire forekomster av A på tredje, fjerde og femte studieår eller tilsvarende nivå.
b. Eksterne sensorer må ha oppnådd mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende senest to år før deltakelse i sensur.»*

I tillegg kommer noen spesifikke krav til kvalifikasjoner for sensorer som ikke selv har hatt etikk i studiet - de må ha et eget kurs for å sensurere på JUS4111.

Det er ikke angitt noen øvre aldersgrense og det er ikke uttalt krav til kvalifikasjoner ut over karakterkrav.

Fakultetet har tilstrekkelig med sensorer og har hatt det de siste årene. Det er mange som ønsker å sensurere, og kravet til karakter har ikke vært vanskelig å overholde. Blant de arbeidsplassene som best representert er Justisdepartementet, Lovavdelingen, domstolene og advokatstanden generelt. Vi har hatt et jevnt tilfang av nye sensorer, og rekrutterer hovedsakelig ved at enkeltpersoner henvender seg til oss og ønsker å delta i sensur. Dette skjer hvert semester, og vi har hatt 3-4 nye sensorer hvert semester. Vi rekrutterer også sensorer etter anbefaling fra våre eksterne sensorer, og enkelte ganger også etter anbefaling fra lærere ved fakultetet. Generelt er det flere menn enn kvinner som har henvendt seg direkte til oss, men i de senere år har dette jevnet seg ut.

Høst 2018 gikk vi offensivt ut for å rekruttere kvinner til 2. studieår, og tok da aktivt kontakt med personer som var anbefalt av lærerne og studieårsansvarlig fra dette studieåret. Dette resulterte i 6 nye kvinner i sensuren på 2. studieår.

Søkere leverer CV, og vi forsøker å få med de som er kvalifiserte og som har henvendt seg til oss. Ofte deltar de første semester med 1/2 sensur (1 kommisjon). Dersom vi ikke kan ta med alle som søker om å delta, prioriterer vi i fht om de har deltatt i undervisning og i fht arbeidserfaring/

stilling. De som peker seg ut med særlig gode karakterer vil også bli prioritert. Referanse på søkerne har vi hittil ikke sjekket.

Kvalitetssikring av sensorgruppen og av sensuren

Det er ingen direkte kvalitetssikring av den enkelte sensor utover de kvalifikasjonene som er nevnt over. I sensuren har vi imidlertid kvalitetssikring i form av at den enkelte sensor sensurerer med to ulike sensorer og vi setter sammen kommisjoner slik at erfarne sensurerer med nye sensorer, interne med eksterne, kvinner fordeles på mannlige sensorer. I tillegg sørger vi for å bytte om fra semester til semester med hvem som sensurerer sammen.

Dersom vi får klager på en sensor forelegges klagen rutinemessig for studiedekanen. Årsak til klagen kan være forsinkelser i sensur, manglende/dårlig sensurbegrunnelse eller annet som tilsier manglende kvalitet i sensuren, f.eks. dersom en sensor skiller seg ut mht flere sprik i karakterer mellom ordinær sensur og klagesensur. Enkelte ganger har vi mottatt klager fra eksterne medsensorer eller interne lærere som har erfaring gjennom sensormøter eller som medsensor, eller klager kommer fra studentene gjennom sensuren. Enkelte klager kan også komme fra oss i administrasjonen. Det har imidlertid vært få klager. Avhengig av hva klagen gjelder kan utfallet bli at sensoren ikke lenger får oppdrag.

Vi har hittil ikke hatt noen formell aldersgrense, og har i dag ca. 5 sensorer som er over 70 år, to som er over 75.

Våren 2018 og høsten 2018 har faglig eksamensleder gjennomført en kvalitetssikring av deler av sensur for hhv 4. studieår og 2. studieår. Bakgrunnen for dette var at A har vært lav på de spesifikke studieårene. Sensorene ble bedt om å levere sensurvedtak 3 dager før opprinnelig frist for at karakterfordelingen kunne undersøkes, større avvik ble informert ut om til sensorene som kunne gjøre en ny vurdering dersom en da ser at nivået i sensuren ser feil ut. Dette fungerte etter hensikten. Se også egen sak om dette.

Kommentarer til statistikken

Uttrekk fra datasystemet Tableau (som henter data fra FS)

Statistikken som er hentet frem skal gi faktainformasjon om karakterfordeling på kjønn, fordeling interne/eksterne sensorer og fordeling på alder for å kartlegge om eksterne er strengere enn interne, om eldre er strengere enn de yngre og fordelingen mellom kvinner/menn.

Hovedkonklusjonen er at vi ikke finner større avvik i karakter fordeling, hverken på kjønn, alder eller fordeling interne/eksterne;

- Vedlegg 1 og 2 viser sensurvedtak fordelt på eksterne og interne for de obligatoriske emnene for hhv 2017-2018 og for hele perioden 2011-2018. Statistikken viser ingen signifikant forskjell mellom de karaktervedtak de interne og eksterne setter. For perioden høst 2017 og vår 2018 fant vi at de interne ga 0,3 % flere A og 0,3 % færre B enn de eksterne, videre ser at interne ga 0,4 % flere F enn de eksterne.
- Vedlegg 3 og 4 (Fordeling på kjønn): Statistikken for 2017-2018 viser at kvinner gir noe lavere andel A og B og noe høyere andel D, E og F. Ser man imidlertid på perioden 2011-2018 er det ingen signifikant forskjell. A er lik, B har 0,7 lavere andel hos kvinnelige sensorer.

- Vedlegg 3 og 4 (Fordeling på alder) Ser man på aldersfordelingen ser man at aldersgruppen 26-35 og 46-55 (og 76-85) er de som gir høyest andel A og B. Det er imidlertid liten grad av ulikhet mellom aldersgruppene.
- Overordnet: Ser man på andel A og andel B (totalt) og sammenligner statistikken for 2017-2018 med 2011-2018 ser man at andelen A og B har økt i perioden 2017-2018.
- Statistikkene samlet viser lite avvik.
- Statistikkene samlet viser at det er lite avvik i fht en normalfordeling, se https://nn.wikipedia.org/wiki/Karakter#Karaktersystem_i_Noreg
 - A 10% (8-12)
 - B 25% (20-30)
 - C 30% (24-36)
 - D 25% (20-30)
 - E 10% (8-12)
 - F Strykkarakter

Om sensuren for valgemenene

Vi har omtrent like stor sensorgruppe for valgemenene som for studieårene, ca. 130 sensorer totalt. Til skoleeksamen har vi omtrent 80% eksterne sensorer, mens vi på de engelske valgemenene (hjemmeeksamen) har en høy andel interne sensorer (opp mot 40%). På de engelske emnene som har skoleeksamen er andelen interne høyere enn på de norske valgemenene.

Det er den enkelte faglærer som godkjenner sensorene i valgemenene etter forslag fra administrasjonen. Karakterkravet er det samme for sensorene her og kontrolleres av administrasjonen, men har avveket noen ganger dersom det er gode grunner for det.

Hovedproblemstilling

Dersom vi ønsker å øke andelen interne lærere, rekruttere ytterligere flere kvinner og samtidig ta imot flere nye, mannlige sensorer er det nødvendig å gjøre noen grep for å redusere det antallet sensorer vi har i dag. Hvordan kan vi vurdere hvem vi ønsker å beholde fremfor andre? Det vil i alle fall være sentralt at vi vurderer en slik reduksjon ut fra nøytrale og relevante kriterier.

Noen alternativer:

- Sensorene får mulighet for å delta i vår- eller høstsemesteret og at de engasjeres over flere år av gangen. Dersom vi fikk til en slik løsning, ville vi få variasjon, ha et godt tilfang av sensorer og samtidig også beholde dyktige, eksterne sensorer.
- Det foretas en helt ny vurdering der man starter med et «nullpunkt», og vurderer hvem som skal bli med videre (fra og med høst 2019). (Her vil det kreves relevante kriterier som kan gi et nøytralt grunnlag.)
- Flere sensorer gis tilbud om halv sensur (1 kommisjon) i stedet for full sensur (to kommisjoner) til flere av sensorene. Da er det rom for flere sensorer i sensorgruppen. Det er slik vi hittil har organisert dette.

I denne diskusjonen er det viktig å påpeke at det er behov for en viss størrelse på sensorgruppen ut over det som er behovet fra semester til semester, dette fordi det er behov for ekstra sensorer ved sykdom og annet forfall, og fordi vi trenger å ha tilstrekkelig med sensorer også i klagesensuren.

Andre problemstillinger som ønskes diskutert:

- Bør det innføres en øvre aldersgrense for sensorene, og i så fall hvor bør den ligge? Innfører man en aldersgrense på 70 år vil dette utgjøre ca 6-7 sensorer av den faste sensorgruppen. Det vil også innebære at vi ikke kan ha med pensjonerte lærere (emeriti) i sensuren.
- Bør kvinnelige sensorer foretrekkes fremfor mannlige for å bedre kjønnsbalansen?
- Har fakultetet tilstrekkelig kvalitetssikring ved rekruttering av nye sensorer?
- Har fakultetet tilstrekkelig med kvalitetskontroll/sikring av sensorene som deltar i sensuren?
- Er det ønskelig å prioritere sensorer som også underviser?
- Er det ønskelig med andre krav enn karakterkrav ved rekruttering av sensor til fakultetet?

Til diskusjon

Det er ønskelig å få PMRs synspunkter til hvordan det er ønskelig at vi organiserer arbeidet rundt rekruttering og oppfølging av sensorgruppen for studieårene.

Vedlegg: Statistikk:**Vedlegg 1**

Sensurvedtak fordelt på eksterne og interne sensorer for perioden **høsten 2017 og våren 2018** for alle fakultets emner

Vedlegg 2

Sensurvedtak fordelt på eksterne og interne sensorer for perioden **2011 -2018** for alle fakultets emner

Vedlegg3**Gjelder for perioden 2017-2018 for 1. til 4. studieår**

- Sensurvedtak fordelt på kjønn
- Andel sensorer pr kjønn
- Sensurvedtak pr alder
- Andel sensorer pr aldersgruppe

Vedlegg4**Gjelder for perioden 2011-2018 for 1. til 4. studieår**

- Sensurvedtak fordelt på kjønn
- Andel sensorer pr kjønn
- Sensurvedtak pr alder
- Andel sensorer pr aldersgruppe